നിരാകരണ പത്രം

പ്രാദേശിക ഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന പ്രമാണത്തിന്റെ സഹായത്താടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാകുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാര കക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധിന്യായം നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

ബി.എൽ.എ. ഇന്ഡസ്ടീസ് പ്രൈവറ്റ് ലിമിറ്റഡ്

v.

യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യയും മറ്റുള്ളവരും

(2015-ലെ റിട്ട് പെറ്റീഷൻ **(**സിവിൽ**)** നം**. 63)**

2022 ഓഗസ്റ്റ് **17**

[ചീഫ് ജസ്റ്റിസ് എൻ**.**വി**.** രമണ കൃഷ്ണ മുരാരി**,**

ജസ്റ്റിസ് ഹിമാ കോഹ്ലി**]**

1957-ലെ ഖനികളും ധാതുക്കളും *(*വികസനവും നിയന്ത്രണവും*)* നിയമം-*1960*-ലെ ധാതു ഇളവ് ചട്ടങ്ങൾ- *2014*-ലെ ഖനികൾ *(*പ്രത്യേക വ്യവസ്ഥകൾ*)* ഓർഡിനൻസ്-സുപ്രീം കോടതി മനോഹർ ലാൽ ശർമ *v.* പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയും മറ്റുള്ളവരും, *[2014] 8* എസ്.സി.ആർ *446 (*ആദ്യ വിധിന്യായം*)* കേസിൽ, *1993* ജൂലൈ *14* മുതൽ *1*-ാം എതിർ കക്ഷി -യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ *(*യു.ഒ.ഐ*)* രൂപീകരിച്ച സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി നൽകിയ ശുപാർശകൾ അനുസരിച്ച് കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകളുടെ മുഴുവൻ വിഹിതവും ഏകപക്ഷീയവും നിയമവിരുദ്ധവുമാണെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചിരുന്നു- യു.ഒ.ഐ നൽകിയ രേഖകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കൽക്കരിപ്പാടങ്ങൾ രണ്ട് വിഭാഗങ്ങളായി വിഭജിച്ച, *[2014] 12* എസ്.സി.ആർ *110 (*രണ്ടാം വിധിന്യായം*)* എന്ന പേരിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ട അതേ കേസിലെ തുടർന്നുള്ള വിധിന്യായത്തിന്റെ വിഷയം നിയമവിരുദ്ധമായ വിഹിതങ്ങളുടെ ഫലമായിരുന്നു-പതിച്ചുനൽകലുകളുടെ ആദ്യ വിഭാഗം നിയമവിരുദ്ധവും ഏകപക്ഷീയവുമാണെന്ന് പറഞ്ഞ് പൂർണ്ണമായും റദ്ദാക്കി.രണ്ടാമത്തെ വിഭാഗത്തിൽ *1*-ആം അനുബന്ധം, *2*-ആം അനുബന്ധം എന്നിവയിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന *46* കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ ഉൾപ്പെട്ടിരുന്നു, അവ ചില നിബന്ധനകളും വ്യവസ്ഥകളും ഏർപ്പെടുത്തിയാൽ

റദ്ദാക്കുന്നതിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കാൻ കഴിയുമായിരുന്നു , ഇതിൽ *42* കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ ഈ റദ്ദാക്കൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നതിന് ആറുമാസത്തെ സൗകര്യ കാലാവധി അനുവദിച്ചു റദ്ദാക്കി- ഹർജിക്കാരന് അനുവദിച്ച കൽക്കരിപ്പാടങ്ങൾ രണ്ടാം വിധിന്യായത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ വേർതിരിച്ചെടുത്ത *1*-ആം അനുബന്ധത്തിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്-സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി ഒരു കൽക്കരിപ്പാടവും അനുവദിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിലും ഹർജിക്കാരന്റെ പേരും ഖനന പാട്ട പ്രദേശവും *2014* ഓർഡിനൻസിൽ ചേർത്ത പട്ടികകളിൽ യു.ഒ.ഐ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്-വിധി*:* ഹർജിക്കാരന് അനുകൂലമായി അനുവദിച്ച കൽക്കരിപ്പാടം എം.എം.ഡി.ആർ നിയമത്തിലും എം.സി ചട്ടങ്ങളിലും നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ ലംഘിച്ചിട്ടില്ല. സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി മാർഗ്ഗത്തിലൂടെയോ കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഡിസ്പെൻസേഷൻ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെയോ ഹർജിക്കാരന് കൽക്കരിപ്പാടം അനുവദിച്ചില്ല-ഈ വസ്തുത യു.ഒ.ഐ ഉചിതമായ ഘട്ടത്തിൽ ചൂണ്ടിക്കാണിച്ചില്ല, ഇത് *1,2* എന്നീ അനുബന്ധങ്ങളിൽ പട്ടികയിൽ പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന മറ്റ് പതിച്ചുകിട്ടൽ ലഭിച്ചവരുടെ അതേ രീതി ഉപയോഗിച്ച് ഹർജിക്കാരനെ ചിത്രീകരിക്കാൻ കാരണമായി- തെറ്റായ പ്രക്രിയയുടെ ഫലം ആയിരുന്നില്ല അത്*;* അതിനാൽ, രണ്ടാം വിധിന്യായത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന അനന്തരഫലങ്ങൾ അതിന് ബാധകമല്ല, അതനുസരിച്ച്, യു.ഒ.ഐ ആവശ്യപ്പെടുന്നതുപോലെ നഷ്ടപരിഹാരമായി പിഴ അടയ്ക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടാൻ കഴിയില്ല- തർക്കവിഷയമായ ഖനിയിൽ നിന്ന് ഹർജിക്കാരൻ വേർതിരിച്ചെടുക്കുന്ന കൽക്കരിക്ക് അധിക ലെവി അവകാശപ്പെടാൻ യു.ഒ.ഐക്ക് അവകാശമില്ല- അത്തരം ഏത് ആവശ്യവും തള്ളിക്കളയുന്നു- യു.ഒ.ഐ സമർപ്പിച്ച കോടതിയലക്ഷ്യ ഹർജിയും വസ്തുതാരഹിതമാണെന്ന് പറഞ്ഞ് തള്ളിക്കളയുന്നു- *1,00,000/-* രൂപയുടെ ചെലവ് യു.ഒ.ഐ ഹർജിക്കാരന് നൽകണം-ശോഷണം*.*

റിട്ട് ഹർജി അനുവദിക്കുകയും കോടതിയലക്ഷ്യ ഹർജി തള്ളുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് കോടതി ഇനിപ്പറയുന്നത് വിധിച്ചു.

വിധി: 1.1 സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി മാർഗ്ഗം വഴിയോ സർക്കാർ ഡിസ്പെൻസേഷൻ മാർഗ്ഗം വഴിയോ ഹർജിക്കാരന് കൽക്കരി ഖനികൾ അനുവദിച്ചിട്ടുണ്ടോ എന്നതാണ് നിലവിലെ കേസിൽ ഉത്തരം നൽകേണ്ട പ്രശ്നം. മേൽപ്പറഞ്ഞ ചോദ്യത്തിനുള്ള ഉത്തരം അനുകൂലമാണെങ്കിൽ മാത്രമേ രണ്ടാം വിധിന്യായത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഹർജിക്കാരനിൽ നിന്ന് നഷ്ടപരിഹാരം അവകാശപ്പെടാൻ 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐയ്ക്ക് അർഹതയുള്ളൂ, മറ്റൊരു സാഹചര്യത്തിലും അത്തരമൊരു അവകാശമില്ല. [ഖണ്ഡിക 14][196-ബി-സി]

1.2 അപേക്ഷകൻ 1994 നവംബർ 8-ന് മധ്യപ്രദേശിലെ നർസിംഗ്പൂരിലെ കളക്ടർക്ക് (ഖനനം) ഒരു ഖനന പാട്ടത്തിനായുള്ള അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ച പ്രദേശത്തെ പരിശോധനാ റിപ്പോർട്ട് തേടുന്നതിനായി ഗദർവാരയിലെ തഹസിൽദാറിനും നർസിംഗ്പൂർ ഖനനം ഇൻസ്പെക്ടർക്കും അപേക്ഷ അയച്ചു.നിർദ്ദിഷ്ട പ്രദേശത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിച്ച തഹസിൽദാറും ഖനനം ഇൻസ്പെക്ടറും ചേർന്നാണ് അടിസ്ഥാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തിയത്, അത് മൈൻ സർവേയർ സ്ഥിരീകരിച്ചു.ഹർജിക്കാരൻ സമർപ്പിച്ച പ്രദേശത്തിന്റെ ഭൂപടവും ഡിവിഷണൽ ഫോറസ്റ്റ് ഓഫീസർ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുകയും ചീഫ് കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്റിൽ നിന്ന് സമ്മതം നേടുകയും ചെയ്തു. കൂടാതെ, ധാതു വിശകലന റിപ്പോർട്ടും ഹർജിക്കാരനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.മേൽപ്പറഞ്ഞ എല്ലാ വിവരങ്ങളും ശേഖരിക്കുകയും വിശകലനം ചെയ്യുകയും ചെയ്ത ശേഷം, 1995 മെയ് 15-ന് നർസിംഗ്പൂർ കളക്ടർ ഭോപ്പാലിലെ (മധ്യപ്രദേശ്) ധാതു വിഭവ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിക്ക് അയച്ച കത്തിൽ സർക്കാർ

അംഗീകൃത യൂണിറ്റുകളൊന്നും ഈ പ്രദേശത്ത് പ്രവർത്തിക്കാൻ തയ്യാറാകുന്നില്ലെന്നും ഹർജിക്കാരന് പാട്ടത്തിന് അനുമതി നൽകിയാൽ അത് പ്രദേശത്തിന്റെ വികസനത്തിനും തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനും കാരണമാകുമെന്നും പറഞ്ഞു.അതിനാൽ,അത് ചട്ടങ്ങൾക്കും സർക്കാരിന്റെ നയങ്ങൾക്കും അനുസൃതമായി ഹർജിക്കാരന് 30 വർഷത്തേക്ക് ഖനന പാട്ടത്തിന് നൽകണമെന്ന് കളക്ടർ (ഖനനം) ശുപാർശ ചെയ്തു. കളക്ടർ (ഖനനം) നർസിംഗ്പൂരിൽ നിന്ന് ലഭിച്ച മേൽപ്പറഞ്ഞ വിവരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, 2-ആം എതിർകക്ഷി-സംസ്ഥാന സർക്കാർ 1995 ഡിസംബർ 23-ന് 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐയ്ക്ക് ഒരു കത്ത് എഴുതി, 1960-ലെ എംസി ചട്ടങ്ങളിലെ 22 (3) (ഡി) (ii) (എഫ്) (ജി) എന്നീ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം ആവശ്യമായ എല്ലാ വിവരങ്ങളും നിർദ്ദിഷ്ട പ്രദേശത്തിന്റെ കൽക്കരി ഖനന പദ്ധതിയ്ക്കൊപ്പം ഹർജിക്കാരൻ നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് പ്രത്യേകം പ്രസ്താവിക്കുകയും, പരിശോധനയ്ക്ക് ശേഷം, ഹർജിക്കാരൻ നിയമങ്ങൾ പ്രകാരം അർഹനാണെന്ന് കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്തു. എം.എം.ഡി.ആർ. നിയമത്തിലെ 5(1) വകുപ്പ് പ്രകാരം കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ മുൻകൂർ അനുമതി ആവശ്യമാണെന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് 2-ആം എതിർകക്ഷി-സംസ്ഥാന സർക്കാർ എതിർകക്ഷി 1-യു.ഒ.ഐയോട് ഹർജിക്കാരന് അനുകൂലമായി ആവശ്യമായ അംഗീകാരം നൽകാൻ അഭ്യർത്ഥിച്ചു. മേൽപ്പറഞ്ഞ പശ്ചാത്തലത്തിലാണ് 2-ാം എതിർകക്ഷി- സംസ്ഥാന സർക്കാരിൽ നിന്ന് ലഭിച്ച ശുപാർശയിൽ എതിർകക്ഷി 1-യു.ഒ.ഐ നടപടി എടുത്തതും, 1997 ഓഗസ്റ്റ് 27-ലെ ഒരു കത്ത്, ഹർജിക്കാരന് അനുകൂലമായി ഖനന പാട്ടത്തിന് അംഗീകാരം നൽകി അയക്കുകയും ചെയ്തത്. മേൽപ്പറഞ്ഞ സംഭവങ്ങളുടെ ക്രമം, സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി നൽകിയ ശുപാർശകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രമാണ് ഹർജിക്കാരന് അനുകൂലമായി ഖനന പാട്ടത്തിന് അനുമതി നൽകിയതെന്ന 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐയുടെ വാദം തെറ്റാണെന്ന് കാട്ടുന്നു- സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി നടത്തിയ യോഗങ്ങളിൽ ഹർജിക്കാരൻ പങ്കെടുത്തു എന്നത് അവർക്ക് പ്രതികൂലമാക്കാൻ പാടില്ല. മേൽപ്പറഞ്ഞ യോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്തതിനർത്ഥം

ഹർജിക്കാരൻ നേരിട്ട് എതിർകക്ഷി 1-യു.ഒ.ഐയോട് ഖനന പാട്ടത്തിനായി നേരിട്ട് അപേക്ഷിച്ചു എന്നതുമല്ല. വാസ്തവത്തിൽ, മധ്യപ്രദേശിലെ 24 മെഗാവാട്ട് ക്യാപ്ടിവ് പവർ പ്ലാന്റിന് കൽക്കരി വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി ഒരു ക്യാപ്ടിവ് ഖനന ബ്ലോക്ക് കണ്ടെത്താനുള്ള ഹർജിക്കാരന്റെ നിർദ്ദേശം സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി യോഗത്തിൽ അംഗീകരിച്ചതായി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള, 1996 ജൂൺ 21-ന് 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ നൽകിയ കത്ത് 2-ാം എതിർകക്ഷി-സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് ലഭിച്ചില്ല എന്ന് രേഖകൾ കാട്ടുന്നു. 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ വിവിധ അധികാരികൾക്ക് മുൻപാകെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ കത്തിന്റെ പകർപ്പുകളിൽ നിന്ന് ഈ നിലപാട് വ്യക്തമാണ്. സീരിയൽ നം. (iv)-ൽ "മധ്യപ്രദേശ് ഗവൺമെന്റിന്റെ ചീഫ് സെക്രട്ടറി" എന്നതിനു പകരം "മഹാരാഷ്ട്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ മുംബൈയിലെ ചീഫ് സെക്രട്ടറി" എന്ന് തെറ്റായാണ് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയത്. ഒരു വിവരാവകാശ ചോദ്യത്തിന് 2015 ഏപ്രിൽ 10-ന് നൽകിയ മറുപടിയിൽ ഈ പിശക് സ്ഥിരീകരിച്ചു. ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പിന് ലഭിച്ച വിവരാവകാശ ചോദ്യത്തിന് 2015 ഏപ്രിൽ 6-ന് നൽകിയ മറുപടിയിലും സംസ്ഥാന സർക്കാർ സമാനമായ നിലപാട് സ്വീകരിച്ചു.മധ്യപ്രദേശിലെ നർസിംഗ്പൂർ ജില്ലാ കളക്ടർ വഴി നിർദ്ദിഷ്ട ഫോമിൽ ഖനന പാട്ടത്തിന് അപേക്ഷിച്ചതായും ഈ നിർദ്ദേശം സംസ്ഥാന സർക്കാർ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് അംഗീകാരത്തിനായി ശുപാർശ ചെയ്തതായും ഹർജിക്കാരൻ വ്യക്തമാക്കി.കേന്ദ്ര സർക്കാരിനെ അഭിസംബോധന ചെയ്ത 1996 ജൂലൈ 3-ലെ ഹർജിക്കാരന്റെ കത്ത് ഇതിനെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നു.[ഖണ്ഡിക 16,17][197-എ-എച്ച്; 198-എ-ഇ]

1.3 ഹർജിക്കാരന് കാര്യങ്ങൾ അനുകൂലമാക്കുന്ന മറ്റൊരു പ്രസക്തമായ വശം, കേന്ദ്ര സർക്കാർ അല്ലെങ്കിൽ സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റിയും നേരിട്ട് നൽകിയ ഏതെങ്കിലും അലോക്കേഷൻ കത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലല്ല, മറിച്ച് എം.എം. ഡി.ആർ നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ എം.സി ചട്ടങ്ങളുമായി ചേർത്ത് വായിച്ചതിനു അനുസൃതമായി സംസ്ഥാന

സർക്കാർ ഹർജിക്കാരന്റെ അപേക്ഷയുടെ സ്വതന്ത്ര പരിഗണനയിലാണ് സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഖനന പാട്ടം നൽകുവാൻ തീരുമാനിച്ചത് എന്ന ഹർജിക്കാരന്റെ വാദവുമായി യോജിക്കുന്ന 2-ആം എതിർകക്ഷി-കേന്ദ്ര സർക്കാർ സമർപ്പിച്ച മറുസത്യവാങ്മൂലം ആണ് . ഒന്നാം വിധിന്യായത്തിൽ തീരുമാനിക്കപ്പെട്ട അനുബന്ധ കാര്യങ്ങളിൽ കോടതിയിൽ സമർപ്പിച്ച 2013 ഒക്ടോബർ 28-ലെ മുൻ സത്യവാങ്മൂലവും സംസ്ഥാന സർക്കാർ പരാമർശിച്ചു. ആ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ, കേന്ദ്ര സർക്കാർ രൂപീകരിച്ച സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി വഴി കൽക്കരിപ്പാടങ്ങൾ അനുവദിക്കുന്നതിന് പിന്തുടരുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾ വിശദീകരിക്കുകയും കേന്ദ്ര സർക്കാരിനുപകരം സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് നേരിട്ട് അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ച ഒരെണ്ണം ഒഴികെയുള്ള എല്ലാ കേസുകളിലും ഈ നടപടിക്രമം പിന്തുടർന്നതായി വ്യക്തമായി പ്രസ്താവിക്കുകയും ചെയ്തു. മേൽപ്പറഞ്ഞ ആ കേസ് ഹർജിക്കാരന്റേതാണെന്ന് ഇവിടെ വിശദീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, കൽക്കരിപ്പാടം സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി വഴിയോ സർക്കാർ ഡിസ്പെൻസേഷൻ വഴിയോ അനുവദിച്ചതല്ലെന്ന ഹർജിക്കാരന്റെ നിലപാടിനെ സംസ്ഥാന സർക്കാർ പിന്തുണച്ചു. അതിനാൽ, മറ്റ് കേസുകളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി, നിർദ്ദിഷ്ട കൽക്കരി ഖനികൾ ഹർജിക്കാരന് അനുവദിക്കുന്നതിൽ നിയമവിരുദ്ധതയില്ല. രേഖയിലുള്ള കത്തിടപാടുകൾ പിന്തുണയ്ക്കുന്ന ഈ നിലപാട് കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ 9,10,14,15,16,20 യോഗങ്ങളിൽ ഹർജിക്കാരന്റെ കേസ് പരിഗണിച്ചുവെന്ന കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ അവകാശവാദം പതിച്ചുകൊടുക്കൽ നിയമവിരുദ്ധമാക്കുന്നില്ല. ശരിയായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ട് ശരിയായ നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിച്ചതിനാൽ ഹർജിക്കാരനെ മറ്റ് അലോട്ടിമാരെപ്പോലെ പരിഗണിക്കാൻ കഴിയില്ല. ഇതിന്റെ അപേക്ഷ നർസിംഗ്പൂർ കളക്ടർ (ഖനികൾ) സ്വീകരിച്ച് മധ്യപ്രദേശിലെ ധാതു വിഭവ വകുപ്പിന് കൈമാറുകയും തുടർന്ന് മുൻകൂർ അംഗീകാരത്തിനായി കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് അയയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. [18,19 എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ][200-എ-ജി]

1.4 ഹർജിക്കാരന് അനുകൂലമായി അനുവദിച്ച ഖനന പാട്ടത്തിന് മറ്റ് പതിച്ചുകിട്ടൽ ലഭിച്ചവരുടെ കാര്യത്തിലെന്നപോലെ ദുരുദ്ദേശ്യങ്ങളാൽ കളങ്കം സംഭവിച്ചിട്ടുണ്ടായില്ല. 2-ആം എതിർകക്ഷി -സംസ്ഥാന സർക്കാർ ആയിരുന്നു പ്രതിഭാഗം നം.1-യു.ഒ.എക്ക് ഖനനപ്പാട്ടം അനുവദിക്കാനുള്ള കേസ് ശുപാർശ ചെയ്യുന്നതിന് മുമ്പ് ഹർജിക്കാരന്റെ അപേക്ഷ പരിശോധിക്കാൻ ഉത്സാഹപൂർവ്വം പ്രവർത്തിച്ചിരുന്നത്. മേൽപ്പറഞ്ഞ ശുപാർശകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ കൽക്കരിപ്പാടം ഹർജിക്കാരന് അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് കത്ത് നൽകിയിരുന്നു, അല്ലാതെ നേരെ മറിച്ചല്ല. 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ രണ്ടാം വിധിന്യായത്തിന്റെ ഭാഗമായ 1-ആം അനുബന്ധത്തിൽ ഈ കോടതിയിൽ സമർപ്പിച്ച ഹർജിക്കാരന്റെ പേരും അതിന് അനുവദിച്ച കൽക്കരിപ്പാടങ്ങളും ഉൾപ്പെടുത്താൻ പാടില്ലായിരുന്നു. 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ സമർപ്പിച്ച 1,2 എന്നീ അനുബന്ധങ്ങളുടെ ഉള്ളടക്കങ്ങൾ ശരിയാണെന്ന് കരുതിക്കൊണ്ട്, നഷ്ടപരിഹാരം അധിക ലെവിയായി നൽകണമെന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്ന അനന്തരഫലമായ ഉത്തരവ് ഈ കോടതി പാസാക്കി. 1-ആം അനുബന്ധത്തിൽ തന്റെ പേര് ഉൾപ്പെടുത്തുന്നതിലടക്കം സംഭവിച്ച 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐയുടെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള തെറ്റിനെക്കുറിച്ച് കോടതിയെ അറിയിക്കാൻ ഹർജിക്കാരന് അവസരം ലഭിച്ചില്ല എന്ന വസ്തുത , രണ്ടാം വിധിന്യായത്തിന്റെ 24-ാം ഖണ്ഡികയിൽ നടത്തിയ കോടതി ഒരു വ്യക്തിഗത കേസും കൈകാര്യം ചെയ്തിട്ടില്ലെന്നും മറിച്ച് കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ അനുവദിക്കുന്ന പ്രക്രിയയിൽ മാത്രമാണ് കൈകാര്യം ചെയ്തതെന്നും ഉള്ള പിന്നീട് ഗുരുതരമായ പിഴവുള്ളതായി കണ്ടെത്തിയ നിരീക്ഷണങ്ങളിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാൻ കഴിയും. ഹർജിക്കാരന്റെ ഫോമിൽ അനുവദിച്ച കൽക്കരിപ്പാടത്തിന്റെ അനുമതി എം.എം.ഡി.ആർ നിയമത്തിലും എം.സി ചട്ടങ്ങളിലും നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമായിരുന്നില്ല. സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി മാർഗ്ഗം വഴിയോ കേന്ദ്ര

സർക്കാർ ഡിസ്പെൻസേഷൻ വഴിയോ ഹർജിക്കാരന് കൽക്കരിപ്പാടം അനുവദിച്ചിട്ടില്ല- ഇത് 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ ഉചിതമായ ഘട്ടത്തിൽ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയിട്ടില്ല. ഇത് 1,2 എന്നീ അനുബന്ധങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള മറ്റ് പതിച്ചുകിട്ടൽ ലഭിച്ചവരുടെ അതേ രീതിയിൽ ഹർജിക്കാരനെ കണക്കാക്കുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചു. ഹർജിക്കാരൻ പിഴവുറ്റ പ്രക്രിയയുടെ ഗുണഭോക്താവായിരുന്നില്ല. അതിനാൽ, രണ്ടാം വിധിന്യായത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്ന അനന്തരഫലങ്ങൾ അവർക്ക് ബാധകമല്ല, അതിനാൽ, 1-ാം എതിർ കക്ഷി-യു.ഒ.ഐ ആവശ്യപ്പെട്ട പിഴ നഷ്ടപരിഹാരമായി അടയ്ക്കാൻ നിർബന്ധിക്കാനാവില്ല. 1-ാം എതിർകക്ഷിക്ക്-യു.ഒ.ഐ- തർക്കവിഷയമായ ഖനിയിൽ നിന്ന് വേർതിരിച്ചെടുത്ത കൽക്കരിക്ക് അധിക ചാർജ് അവകാശപ്പെടാൻ കഴിയില്ല. 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐയുടെ അത്തരം ഏതെങ്കിലും അവകാശവാദം നിലവിൽ റദ്ദാക്കുകയും നിരസിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. 2016-ലെ കോടതി അലക്ഷ്യ ഹർജി (സി.ആർ.എൽ) നം. 7 തീയതി വസ്തുതാരഹിതമായതിനാൽ തള്ളുന്നു. 1,00,000/- രൂപയുടെ (ഒരു ലക്ഷം രൂപ) എന്ന വ്യവഹാരച്ചെലവ് 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ നാലാഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ ഹർജിക്കാരന് നൽകുന്നതായിരിക്കും.

[20-24 ഖണ്ഡികകൾ][200-എച്ച്; 201-എ-എച്ച്; 202-എ-സി]

മനോഹർ ലാൽ ശർമ്മ *v.* സെക്രട്ടറി ജനറലും മറ്റുള്ളവരും, **(2014)9** എസ്.സി.സി **516: [2014] 8** എസ്.സി.ആർ **446;** മനോഹർ ലാൽ ശർമ്മ *v.* സെക്രട്ടറി ജനറലും മറ്റുള്ളവരും **(2014) 9** എസ്.സി.സി **614: [2014] 12** എസ്.സി.ആർ **110-** പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു.

കേസ് നിയമ പരാമർശം

[2014] 8 എസ്.സി. ആർ **446** **7**–ാം ഖണ്ഡിക പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു

[2014] 12 എസ്.സി.ആർ **110** **8**–ാം ഖണ്ഡിക പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നു

സിവിൽ ഒറിജിനൽ അധികാരികത: 2015-ലെ റിട്ട് ഹർജി (സിവിൽ) നം.63

ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ 32–ാം അനുച്ഛേദത്തിന് കീഴിൽ.

ഹർജിക്കാരന് വേണ്ടി അഭിമന്യു ഭണ്ഡാരി, മഹേഷ് അഗർവാൾ, ആയുഷ് അഗർവാൾ, മാധവി അഗർവാൾ, വിക്ടർ ദാസ്, റുബീന, ഇ.സി. അഗർവാല എന്നിവർ.

എതിർകക്ഷിക്ക് വേണ്ടി എ.എസ്.ജി ബൽബീർ സിംഗ്, എ.എ.ജി സൌരഭ് മിശ്ര, രജത് നായർ, നമൻ ടണ്ടൻ, ശ്യാം ഗോപാൽ, സമർവീർ സിംഗ്, ചിൻമയി ചന്ദ്ര, ഹർമീത് സിംഗ് മക്കർ, മനോജ് കുമാർ, സണ്ണി ചൌധരി, ശ്രീമതി ഷാലി ഭാസിൻ എന്നിവർ.

കോടതിയുടെ വിധിന്യായം പ്രസ്താവിച്ചത്

ജസ്റ്റിസ് ഹിമാ കോഹ്ലി.

1. 1-ാം എതിർകക്ഷി -കാർബൺ മന്ത്രാലയം, യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ[1] രൂപീകരിച്ച സെലക്ഷൻ കമ്മിറ്റി അദ്ദേഹത്തിന് ഒരു കാർബൺ ബ്ലോക്കും നൽകിയിട്ടില്ല എന്ന വസ്തുത ഉണ്ടായിരുന്നിട്ടും, 2014-ലെ കാർബൺ ഉത്തരവിനോട് (പ്രത്യേക വ്യവസ്ഥകൾ)[2] ചേർത്തിട്ടുള്ള അനുബന്ധങ്ങളിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരും ഖനന പാട്ടത്തിന്റെ പ്രദേശവും ഉൾപ്പെടുത്തിയതിന് ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ 32-ാം അനുച്ഛേദം പ്രകാരം ഹർജിക്കാരൻ ഈ ടൈബ്യൂണലിൽ അപ്പീൽ നൽകി.

2. ഹർജിയിൽ ആവശ്യപ്പെട്ടിരിക്കുന്നത്പോലെ സംഭവങ്ങളുടെ പ്രസക്തമായ കാലഗണന പരിശോധിക്കുന്നത് ഉചിതമായിരിക്കും. വനഭൂമിയിൽ കൽക്കരി ഖനനം നടത്താൻ അനുമതി തേടി 1980-ലെ വനസംരക്ഷണ നിയമത്തിലെ[3] 2-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം 1994 നവംബർ 8-ന് മധ്യപ്രദേശിലെ നർസിംഗ്പൂർ ജില്ലയിലെ ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് ഹർജിക്കാരൻ അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. 1994 നവംബർ 21-ന് 2-ാം എതിർകക്ഷി-മധ്യപ്രദേശ് സംസ്ഥാനത്തിനോട്[4] ഒരു ഖനന പാട്ടത്തിന് ഇളവ് നൽകുന്നതിനായി 1960-ലെ മിനറൽ കൺസെഷൻ നിയമങ്ങൾക്ക്[5] കീഴിലുള്ള ഫോം-ഐ വഴി ആയിരുന്നു ഇത്. ഖനന പദ്ധതിയുടെ അംഗീകാരത്തിനായി ഹർജിക്കാരൻ അപേക്ഷിച്ചിരുന്നു. 1957-ലെ ഖനികളും ധാതുക്കളും (വികസനവും നിയന്ത്രണവും) നിയമത്തിലെ[6] 5(2) വകുപ്പ് പ്രകാരം 1995 ഏപ്രിൽ 7-ന് ഹർജിക്കാരൻ 1-ാം എതിർകക്ഷിക്ക് (യു.ഒ.ഐ) ഖനനപദ്ധതിയുടെ അംഗീകരത്തിനായി ഒരു അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചു.

---

1 ചുരുക്കത്തിൽ 'യു.ഒ.ഐ"

2 ചുരുക്കത്തിൽ 'ഓർഡിനൻസ്"

3 ചുരുക്കത്തിൽ 'എഫ്.സി നിയമം'

4 ചുരുക്കത്തിൽ 'സംസ്ഥാന സർക്കാർ'

5 ചുരുക്കത്തിൽ 'എം.സി ചട്ടങ്ങൾ'

6 ചുരുക്കത്തിൽ 'എം.എം.ഡി.ആർ നിയമം"

3. 1995 മെയ് 15-ന്, നർസിംഗ് പൂർ ജില്ലാ കളക്ടർ, ഹർജിക്കാരന്റെ അഭ്യർത്ഥന അദ്ദേഹത്തിന് അനുകൂലമായി ഒരു ഖനന ലൈസൻസ് നൽകാനുള്ള ശുപാർശയോടെ 2-ാം എതിർകക്ഷി-സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ സെക്രട്ടറി ജനറലിന് അയച്ചു. അതേ മാസത്തിൽ തന്നെ, ഖനന പദ്ധതിയുടെ അംഗീകാരത്തെക്കുറിച്ചുള്ള അവശ്യ വിശദാംശങ്ങൾ അഭ്യർത്ഥിച്ച്, 1-ാം എതിർകക്ഷി- യു.ഒ.ഐയിൽ നിന്ന് ലഭിച്ച 1995 മെയ് 5-ലെ ഒരു കത്തിന് മറുപടിയായി അപേക്ഷകൻ 1995 മെയ് 19-ലെ ഒരു കത്ത് വഴി ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ നൽകി. 1995 ഡിസംബർ 15-ന് ഊർജ്ജ ഉൽപ്പാദന കമ്പനികളും ഇരുമ്പിന്റെയും ഉരുക്കിന്റെയും നിർമ്മാണത്തിനായി സമർപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന കമ്പനികളും ക്യാപ്റ്റീവ് ഖനനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിർദ്ദേശങ്ങൾ വിലയിരുത്തുന്നതിനായി 1995 ഡിസംബർ 20-ന് നടക്കാനിരിക്കുന്ന സെലക്ഷൻ കമ്മിറ്റിക്ക് മുന്നിൽ ഹാജരാകാൻ ഹർജിക്കാരനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് 1-ാം എതിർ കക്ഷി-യു.ഒ.ഐ ഒരു കത്ത് നൽകി. തൽഫലമായി, 1995 ഡിസംബർ 20-ന് സെലക്ഷൻ കമ്മിറ്റി നടത്തിയ ഒമ്പതാമത്തെ യോഗത്തിൽ ഹർജിക്കാരൻ പങ്കെടുത്തു.

4. 1995 ഡിസംബർ 23-ന്, മൊഹപാനി, റിച്ചായ്, ചാർഗാവോൻഖുർദ് എന്നീ ഗ്രാമങ്ങളിലെ 249.243 ഹെക്ടറിൽ 30 വർഷത്തേക്ക് കൽക്കരി ഖനന പാട്ടത്തിന് അനുമതി നൽകുന്നതിനായി എം.എം.ഡി.ആർ നിയമത്തിലെ 5(1) വകുപ്പ് പ്രകാരം മുൻകൂർ അനുമതി തേടി 2-ആം എതിർകക്ഷി-സംസ്ഥാന സർക്കാരിൻ്റെ ധാതു വിഭവ വകുപ്പ് 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.എക്ക് ഒരു കത്ത് അയച്ചു. 1996 ജൂൺ 21-ന്, ക്യാപ്റ്റിവ് പവർ പ്ലാന്റിന്റെ കൽക്കരി ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനായി മധ്യപ്രദേശിലെ മൊഹപാനി കോൾഫീൽഡിലെ "ഗോട്ടിറ്റോറിയ (കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും) കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ" സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി തിരിച്ചറിഞ്ഞതായി 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ ഹർജിക്കാരനെ കത്തിൽ അറിയിച്ചു. ഈ ബ്ലോക്കുകളിലെ ഖനന പാട്ടത്തിനായി അധികാരികളെ

സമീപിക്കാനും ഹർജിക്കാരനോട് അതിൽ ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. ഈ കത്ത് 2-ആം എതിർകക്ഷി- സംസ്ഥാന സർക്കാരിനായി 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ അടയാളപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. പകരം അത് മുംബൈയിലെ മഹാരാഷ്ട്ര സർക്കാർ ചീഫ് സെക്രട്ടറിക്ക് അടയാളപ്പെടുത്താനായി അയച്ചു. 2015 ഏപ്രിൽ 10-ന് 2005-ലെ വിവരാവകാശ നിയമം[7] പ്രകാരം നൽകിയ മറുപടിയിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാർ കത്ത് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ലെന്ന് 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ പിന്നീട് സ്ഥിരീകരിച്ചു.

5. 1-ആം എതിർകക്ഷി-യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യയിൽ നിന്നുള്ള 1996 ജൂൺ 21-ലെ കത്തിന് മറുപടിയായി ഹർജിക്കാരൻ 1996 ജൂലൈ 3-ന് മറുപടി നൽകി. ഖനന പാട്ടത്തിന് ആവശ്യമായ അപേക്ഷ മധ്യപ്രദേശിലെ നർസിംഗ്പൂർ ജില്ലാ കളക്ടർ വഴി സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് നിഷ്കർഷിച്ചിരിക്കുന്ന ഫോമിൽ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അതിൽ മറ്റുകാര്യങ്ങൾക്കൊപ്പം പറയുന്നു. സംസ്ഥാന സർക്കാർ (2-ആം എതിർകക്ഷി) ഈ നിർദ്ദേശം അംഗീകാരത്തിനായി കൽക്കരി മന്ത്രാലയത്തിന് അയച്ചിരുന്നു. എത്രയും വേഗം 2-ാം എതിർകക്ഷി- സംസ്ഥാന സർക്കാർ മുന്നോട്ട് വെച്ചിരിക്കുന്ന പദ്ധതിയായ ഖനന പാട്ടത്തിൻ്റെ അനുമതി 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ നൽകണമെന്ന് ഹർജിക്കാരൻ അഭ്യർത്ഥിച്ചു.

6. ഒടുവിൽ 1997 ഓഗസ്റ്റ് 27-ന് എം.എം.ഡി.ആർ നിയമത്തിലെ 5(1) വകുപ്പ് പ്രകാരം അപേക്ഷകന് ഒരു ഖനന പാട്ടത്തിന് അനുമതി നൽകിക്കൊണ്ട് 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ 2-ആം എതിർകക്ഷി സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് ഒരു കത്ത് അയച്ചു. ഈ അംഗീകാരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, 1998 മെയ് 21-ന് ഹർജിക്കാരന് അനുകൂലമായി ഖനന പാട്ടം 2-ാം എതിർകക്ഷി - സംസ്ഥാന സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കി.

7 ചുരുക്കത്തിൽ 'ആർ.ടി.ഐ"

ഹർജിക്കാരൻ 2001 സെപ്റ്റംബറിൽ ഒരു കൽക്കരി വാഷറി സ്ഥാപിക്കുകയും 2004 ഒക്ടോബറിൽ കൽക്കരി ഖനന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു.

7. ഏകദേശം ഒരു പതിറ്റാണ്ടിനുശേഷം, എം.എം.ഡി.ആർ നിയമപ്രകാരം നിർബന്ധിത നടപടിക്രമങ്ങൾ പാലിക്കാതെ 1993-നും 2011-നും ഇടയിൽ കൽക്കരിപ്പാടങ്ങൾ ഏകപക്ഷീയമായി അനുവദിച്ചുവെന്നും 1973-ലെ കൽക്കരി ഖനി (ദേശസാൽക്കരണം) നിയമം[8] ലംഘിച്ചുവെന്നും ആരോപിച്ച് നിരവധി പൊതുതാൽപ്പര്യ ഹർജികൾ സുപ്രീം കോടതിയിൽ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടു. ഈ വിഹിതങ്ങൾ യോഗ്യതയില്ലാത്ത കമ്പനികൾക്ക് ഗുണം ചെയ്യുമെന്നും അഴിമതി നിറഞ്ഞതാണെന്നും പറയപ്പെട്ടു. മനോഹർ ലാൽ ശർമ **v.** പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയും മറ്റുള്ളവരും[9] എന്ന കേസിൽ 2014 ഓഗസ്റ്റ് 25-ന്[10] മൂന്നംഗ ബെഞ്ച് മേൽപ്പറഞ്ഞ വിഭാഗം ഹർജികളിൽ വിശദമായ വിധിന്യായം പ്രസ്താവിച്ചു. 1993-2011 കാലയളവിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ സ്വകാര്യ കമ്പനികൾക്ക് നൽകിയ കൽക്കരിപ്പാടം പതിച്ചുനൽകൽ റദ്ദാക്കുവാനുള്ള അപേക്ഷ വിശദമായി അതിൽ പരിശോധിച്ചിരുന്നു. തുടർന്ന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ സ്വീകരിച്ച കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ പതിച്ചു നൽകുന്ന പ്രക്രിയ എം.എം.ഡി.ആർ നിയമത്തിനോ സി.എം.എൻ നിയമത്തിനോ കീഴിൽ അധികാരമുള്ളതല്ലെന്നും സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി വഴി സ്വീകരിച്ച ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ അലോക്കേറ്റ് ചെയ്യുന്ന പ്രക്രിയ നിലവിലുള്ള നിയമങ്ങൾക്കും ചട്ടങ്ങൾക്കും വിരുദ്ധമാണെന്നും കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു.

തത്ഫലമായി, 1993 ജൂലൈ 14 മുതൽ 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ രൂപീകരിച്ച സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശപ്രകാരം അനുവദിച്ച എല്ലാ കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകളും 1993-

8 ചുരുക്കത്തിൽ 'സി.എം.എൻ നിയമം'

9 ചുരുക്കത്തിൽ 'ഒന്നാം വിധിന്യായം'

10 (2014) 9 എസ്.സി.സി 516

ന് ശേഷം സർക്കാർ ഡിസ്പെൻസേഷൻ മാർഗ്ഗത്തിന് കീഴിൽ അനുവദിച്ച എല്ലാ പതിച്ചുനൽകലുകളും ഏകപക്ഷീയവും നിയമവിരുദ്ധവുമാണെന്ന് കോടതി പ്രഖ്യാപിച്ചു.

8. അനധികൃത കൽക്കരിപ്പാടം അനുവദിച്ചതിന്റെ അനന്തരഫലങ്ങൾ അതേ കേസിലെ[11] 2014 സെപ്റ്റംബർ 24-ലെ[12] തുടർന്നുള്ള വിധിന്യായത്തിലെ പ്രധാന വിഷയമായിരുന്നു. 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ യും അലോട്ടിമാരെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന അഭിഭാഷകനും മുന്നോട്ടുവച്ച വാദങ്ങൾ അനുസരിച്ചുള്ള കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ റദ്ദാക്കിയതിൽ നിന്ന് ഉണ്ടാകുന്ന എല്ലാ അനന്തരഫലങ്ങളും ശ്രദ്ധാപൂർവ്വം പരിഗണിച്ച ശേഷം, 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ നൽകിയ രേഖകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഈ കോടതി കൽക്കരി ബ്ലോക്ക് പതിച്ചുനൽകലുകളെ രണ്ട് വിഭാഗങ്ങളായി തരംതിരിച്ചു. ആദ്യ വിഭാഗത്തിൽ 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ സമർപ്പിച്ച 1-ആം അനുബന്ധം, 2-ആം അനുബന്ധം എന്നിവയിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടില്ലാത്ത പതിച്ചുനൽകലുകൾ ഉൾപ്പെടുന്നു. രണ്ടാമത്തെ വിഭാഗത്തിൽ 1-ആം അനുബന്ധം, 2-ആം അനുബന്ധം എന്നിവയിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്ന 46 കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ ഉൾപ്പെടുന്നു, ചില നിബന്ധനകളും വ്യവസ്ഥകളും ഏർപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അവ റദ്ദാക്കുന്നതിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കപ്പെടുമെന്ന് കോടതി കണ്ടെത്തി. ആദ്യ വിഭാഗത്തിലെ പതിച്ചുനൽകലുകൾ നിയമവിരുദ്ധവും ഏകപക്ഷീയവുമാണെന്ന് വിധിച്ചുകൊണ്ട് കോടതി അവ പൂർണ്ണമായും റദ്ദാക്കി. ഇത് ഇതിനകം ഉൽപ്പാദനം ആരംഭിച്ചതോ അല്ലെങ്കിൽ ഉടൻ ഉൽപ്പാദനം ആരംഭിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ളതോ ആയ രണ്ടാമത്തെ വിഭാഗം കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ മാത്രം അവശേഷിപ്പിച്ചു,

11 ചുരുക്കത്തിൽ 'രണ്ടാം വിധിന്യായം'

12 (2014) 9 എസ്.സി.സി 614

9. 1-ആം അനുബന്ധം, 2-ആം അനുബന്ധം എന്നിവയിൽ പട്ടികപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന 46 കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകളിൽ, ആത്യന്തികമായി 42 കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ കോടതി റദ്ദാക്കിയെങ്കിലും റദ്ദാക്കൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നതിന് മുമ്പ് ആറ് മാസത്തെ സൗകര്യ കാലാവധി അനുവദിച്ചു. പ്രധാനമായി, ഹർജിക്കാരന് അനുവദിച്ച കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ 1-ആം അനുബന്ധത്തിലെ സീരിയൽ നമ്പറുകൾ 22,23 എന്നിവയിൽ പരാമർശിച്ചിരുന്നു, അത് രണ്ടാം വിധിന്യായത്തിന്റെ അവസാനത്തിൽ ഉദ്ധരിച്ചിരുന്നു. റദ്ദാക്കൽ വൈകിപ്പിക്കുന്നതിനു പുറമേ, കോടതി ഇനിപ്പറയുന്ന പ്രധാന നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചു:

> "38. റദ്ദാക്കൽ മാറ്റിവയ്ക്കണമെന്ന അഭ്യർത്ഥനയ്ക്ക് പുറമേ, വിധിന്യായത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്ന കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകളിലെയും ഈ ഉത്തരവിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്ന നാല് കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകളിലെയും പതിച്ചുകിട്ടിയവർ ഒഴികെയുള്ളവർ അധിക ലെവിയായി വേർതിരിച്ചെടുക്കുന്ന മെട്രിക് ടൺ കൽക്കരിക്ക് 295 രൂപ നൽകണമെന്ന അറ്റോർണി ജനറലിന്റെ സമർപ്പണവും ഈ കോടതി അംഗീകരിക്കുന്നു. കൺട്രോളർ ആൻഡ് ഓഡിറ്റർ ജനറൽ (സി.എ.ജി) നടത്തിയ വിലയിരുത്തലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് ഈ നഷ്ടപരിഹാര തുക. ഭൂഗർഭ ഖനികളിൽ നിന്ന് കൽക്കരി വേർതിരിച്ചെടുക്കുന്നതിനുള്ള ചെലവ് സി.എ.ജി കണക്കിലെടുത്തിരിക്കില്ലെങ്കിലും, അത്തരം കാര്യങ്ങളിൽ, ഉണ്ടായ നഷ്ടത്തിന്റെ ഗണിതശാസ്ത്രപരമായി കൃത്യമായ കണക്കിലേക്ക് എത്തിച്ചേരുന്നത് ബുദ്ധിമുട്ടാണ്. അതിനാൽ, ഈ കേസുകളുടെ ആവശ്യത്തിനായി മെട്രിക് ടൺ കൽക്കരിയ്ക്ക് 295 രൂപയുടെ നഷ്ടം വന്നതായി കണക്കാക്കി. ഈ നഷ്ടപരിഹാരം മൂന്ന് മാസത്തിനുള്ളിൽ, ഇനി ഏത് സാഹചര്യത്തിലും, 2014 ഡിസംബർ 31-നോ അതിനുമുമ്പോ നൽകേണ്ടതുണ്ട്. കൂടാതെ, ഈ തീയതിക്ക് ശേഷം 2015 മാർച്ച് 31

വരെ വേർതിരിച്ചെടുക്കുന്ന ഏത് കൽക്കരിയും മെട്രിക് ടണ്ണിന് 295 രൂപ അധിക ലെവി വരുന്നതായിരിക്കും"

10. ഹർജിക്കാരന് നേരത്തെ അനുവദിച്ച കൽക്കരിപ്പാടങ്ങൾ ഇതിനകം ഒരു മൂന്നാം കക്ഷിക്ക് അനുവദിച്ചതായി നിലവിലെ കേസിലെ വാദത്തിനിടെ കോടതിയുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. രണ്ടാം വിധിന്യായത്തിലെ 38-ാം ഖണ്ഡികയിൽ അടങ്ങിയിരിക്കുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസൃതമായി 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ ആവശ്യപ്പെട്ട അധിക ലെവിയുടെ രൂപത്തിൽ, വേർതിരിച്ചെടുത്ത കൽക്കരിക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകാനുള്ള ഹർജിക്കാരന്റെ ബാധ്യതയുമായി ബന്ധപ്പെട്ടതാണ് ഇപ്പോഴത്തെ ഹർജിയിൽ നിലനിൽക്കുന്ന ഏക പ്രശ്നമെന്ന് ഹർജിക്കാരന്റെ അഭിഭാഷകൻ സമർപ്പിച്ചു. 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ കോടതി അലക്ഷ്യ പെറ്റീഷൻ ഹർജി (ക്രിമിനൽ) നം. 7/2016 ആയി രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത കോടതിയലക്ഷ്യ സമർപ്പിച്ചു എന്നത് ശ്രദ്ധേയമാണ്--കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകളുടെ പതിച്ചുനൽകലുകൾ മെട്രിക് ടണ്ണിന് 295 രൂപ അധിക നഷ്ടപരിഹാര ലെവി നൽകണമെന്നും ഈ രൂക 2014 ഡിസംബർ 31-ന് അകം നൽകണമെന്നും നിർദ്ദേശിച്ച ഒന്നും രണ്ടും വിധിന്യായങ്ങൾ ഹർജിക്കാരൻ മനഃപൂർവ്വം അനുസരിക്കുന്നില്ലെന്നും അതിൽ ആരോപിക്കുന്നു. 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ മുമ്പ് മറ്റ് മുൻ-പതിച്ചുകിട്ടിയവർക്കെതിരെ കോടതിയലക്ഷ്യ ഹർജി നം. 2/2015 സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും പറഞ്ഞു. രണ്ടാം ഘട്ടത്തിന് ബാധകമായ അധിക ലെവി അടയ്ക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടതിന് ഹർജിക്കാരനെതിരെ നിലവിലെ കോടതിയലക്ഷ്യ ഹർജി പ്രത്യേകമായി സമർപ്പിച്ചു, അതായത്, 25 സെപ്റ്റംബർ 2014 മുതൽ 31 മാർച്ച് 2015 വരെയുള്ള കാലയളവിൽ വേർതിരിച്ചെടുത്ത കൽക്കരി, 2015 ജൂൺ 30-ന് അകം അടയ്ക്കാൻ കോടതി ഉത്തരവിട്ടിരുന്നു. 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ ഇതിനകം തന്നെ മുൻ പതിച്ചുകിട്ടിയവർക്കെതിരെ കോടതിയലക്ഷ്യ ഹർജി നം.2/2015,2014 സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്

എന്ന് പ്രസ്താവിച്ചുകൊണ്ട്, മുൻ പതിച്ചുകിട്ടിയവർക്കെതിരെ ഉൽപ്പാദിപ്പിച്ച കൽക്കരിക്ക്, 2015 ജൂൺ 30-ന് അകം അടയ്ക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചുള്ള, രണ്ടാം ഘട്ടത്തിലെ, അതായത് സെപ്റ്റംബർ 25 മുതൽ 2015 മാർച്ച് 31 വരെ അധിക ലെവി അടയ്ക്കുന്നതിൽ പരാജയപ്പെട്ടതിന്റെ പേരിൽ ഹർജിക്കാരനെതിരെ കോടതിയലക്ഷ്യ ഹർജി സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

11. ഓർഡിനൻസിനോട് ചേർത്തിട്ടുള്ള അനുബന്ധത്തിലെ കൽക്കരിപ്പാടങ്ങളും ഖനനമേഖലകളും പാട്ടത്തിന് കൊടുത്തിട്ടുള്ള 46 പതിച്ചുകിട്ടൽ ലഭിച്ചവരുടെ പട്ടികയിൽ അവകാശവാദിയെ തെറ്റായി ഉൾപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്നു എന്ന് അപേക്ഷകന്റെ അഭിഭാഷകൻ അഭിമന്യു ഭണ്ഡാരി വാദിച്ചു. 1-ആം എതിർകക്ഷി-യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ സമർപ്പിച്ച 1-ആം അനുബന്ധത്തിലെ 22,23 എന്നീ സീരീസ് നമ്പറുകളിൽ അപേക്ഷകനെ തെറ്റായ രീതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയതായും അദ്ദേഹം ചൂണ്ടിക്കാട്ടി, ഇത് ആവശ്യക്കാരന് നിയമപരമായി അനുവദിക്കപ്പെട്ട പാട്ടക്കരാർ റദ്ദാക്കുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചു.ഹർജിക്കാരൻ സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി മാർഗ്ഗത്തിന്റെയോ സർക്കാർ ഡിസ്പെൻസേഷൻ മാർഗ്ഗത്തിന്റെയോ ഗുണഭോക്താവായിരുന്നില്ല. എം.എം.ഡി.ആർ നിയമത്തിനും എം.സി ചട്ടത്തിനും കീഴിലുള്ള മതിയായ നടപടിക്രമങ്ങൾ, ഹർജിക്കാരൻ 2-ാം എതിർകക്ഷി/സംസ്ഥാന സർക്കാരിനോട് പാട്ടം അനുവദിക്കാൻ നേരിട്ട് അപേക്ഷിച്ചപ്പോൾ പാലിച്ചിരുന്നു. അഭ്യർത്ഥന പരിശോധിച്ച ശേഷവും അത് 1-ാം എതിർകക്ഷി- യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യയുടെ അംഗീകാരത്തിനായി ശുപാർശ ചെയ്തതിനും ശേഷം മാത്രമാണ് ഹർജിക്കാരന് അനുകൂലമായി ഖനന പാട്ടം അനുവദിച്ചത്. അതിനാൽ, കൽക്കരി വേർതിരിച്ചെടുത്തതിന് ഹർജിക്കാരനോട് നഷ്ടപരിഹാരമോ നികുതിയോ ഈടാക്കരുത്. ഹർജിക്കാരന് വാദം കേൾക്കാൻ അവസരം നൽകിയിരുന്നെങ്കിൽ, മുൻ നിലപാട് അദ്ദേഹം

വ്യക്തമാക്കുമായിരുന്നുവെന്നും എന്നാൽ അത്തരമൊരു അവസരം നൽകിയിട്ടില്ലെന്നും അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചു.

12. നേരെ മറിച്ച് 1-ാം എതിർകക്ഷി-യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യയ്ക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ എ.എസ്.ജി ബൽബീർ സിംഗ്, ഹർജിക്കാരനെപ്പോലെ തന്നെ നിയമവിരുദ്ധമായ വിഹിതത്തിന്റെ ഗ്രണഭോക്താക്കൾക്ക് തത്വത്തിൽ ലെവി ചുമത്തിയതായി വിശദീകരിച്ചു. അധിക ലെവി പിഴയുടെയും പൊതുഖജനാവിന് സംഭവിച്ച നഷ്ടത്തിന്റെയും നഷ്ടപരിഹാരത്തിന്റെ പ്രകൃതത്തിലുള്ളതാണ്. ഹർജിക്കാരൻ ഉൾപ്പെടെ തെറ്റായ കൽക്കരിപ്പാടം അലോക്കേഷൻ പ്രക്രിയയുടെ എല്ലാ ഗ്രണഭോക്താക്കളും അനന്തരഫലങ്ങൾ നേരിടുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ഖജനാവിൽ അതിന്റെ ഫലമായുണ്ടായ നഷ്ടത്തിന് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ് അധിക നികുതി ചുമത്തുന്നതിന്റെ ഉദ്ദേശ്യമെന്ന് അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. ക്യാപ്റ്റീവ് പവർ പ്ലാന്റിന്റെ കൽക്കരി ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനായി ഹർജിക്കാരൻ മധ്യപ്രദേശിലെ മൊഹപാനി കൽക്കരിപ്പാടത്തിലെ ഗോട്ടിറ്റോറിയയെ (കിഴക്കും പടിഞ്ഞാറും ബ്ലോക്കുകൾ) 1996 ജൂൺ 21-ലെ ഒരു അലോക്കേഷൻ കത്തിലൂടെ കണ്ടെത്തിയതായി 1-ആം എതിർകക്ഷി-യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ ശ്രുപീകരിച്ച സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി പ്രസ്താവിച്ചു.ഇതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഹർജിക്കാരൻ രണ്ട് വിധിന്യായങ്ങൾക്കും കീഴിലാണെന്ന് കണ്ടെത്തി,എന്നിരുന്നാലും, ഇനിപ്പറയുന്ന രണ്ട് ഘട്ടങ്ങളിലും അധിക ലെവി അടയ്ക്കുന്നതിൽ ഹർജിക്കാരൻ പരാജയപ്പെട്ടു-ആദ്യ ഘട്ടം 2014 ഡിസംബർ 31-നോ അതിനുമുമ്പോ നൽകേണ്ടതായിരുന്നു, രണ്ടാം ഘട്ടം 2015 ജൂൺ 30-നോ അതിനുമുമ്പോ നൽകേണ്ടതായിരുന്നു. 1997 സെപ്റ്റംബർ 26-27 തീയതികളിൽ നടന്ന സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ പതിനൊന്നാം യോഗത്തിൽ ഹർജിക്കാരന്റെയും മറ്റ് പതിച്ച് കിട്ടൽ ലഭിച്ചവരുടെയും പേരും പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് എടുത്തുകാണിച്ചുകൊണ്ട് ഒന്നാം

വിധിന്യായത്തിന്റെ 125-ാം ഖണ്ഡികയിൽ പ്രത്യേക പരാമർശം നൽകിയിരുന്നത് അദ്ദേഹം പരാമർശിച്ചു.സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ നൽകിയ വിഹിതം ഈ കോടതി നിയമവിരുദ്ധമാണെന്ന് പ്രഖ്യാപിച്ചുകഴിഞ്ഞാൽ, ഹർജിക്കാരന് മറ്റ് അലോട്ടിമാരിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായ പരിഗണന തേടാൻ കഴിയില്ല.വാദം കേൾക്കാൻ അവസരം നൽകാത്തതിനാൽ സ്വാഭാവിക നീതിയുടെ തത്വങ്ങൾ ലംഘിക്കപ്പെട്ടുവെന്ന ഹർജിക്കാരന്റെ അഭിഭാഷകൻ ഉന്നയിച്ച വാദത്തെ എതിർക്കാൻ, പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ച എല്ലാ കക്ഷികൾക്കും ആദ്യ വിധിന്യായം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് വാദം കേൾക്കൽ നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞുകൊണ്ട് രണ്ടാം വിധിയിലെ നിരീക്ഷണങ്ങൾ എ.എസ്.ജി ചൂണ്ടിക്കാട്ടി.ഹർജിക്കാരനും മറ്റ് നിരവധി പതിച്ചുകിട്ടിയവർക്കും വാദം കേൾക്കാൻ അവസരം നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്നും അതിനുശേഷം മാത്രമേ ഒന്നും രണ്ടും വിധിന്യായങ്ങൾ പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെടുകയുള്ളൂവെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു.

13. തന്റെ മറുപടിയിൽ, ഹർജിക്കാരന് കോടതി വാദം കേൾക്കാൻ അവസരം നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് 1-ാം എതിർകക്ഷി- യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ വാദിച്ചതിനെ ഹർജിക്കാരന്റെ അഭിഭാഷകൻ ശക്തമായി എതിർത്തു.ഈ അവകാശവാദം രണ്ടാം വിധിന്യായത്തിലെ 24-ാം ഖണ്ഡികയിൽ വ്യക്തമാകുന്നുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം വാദിച്ചു, അവിടെ കോടതി തന്നെ ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിരുന്നു, "വിധിന്യായം ഒരു വ്യക്തിഗത കേസും കൈകാര്യം ചെയ്തിട്ടില്ല.അത് കൽക്കരിപ്പാടങ്ങൾ അനുവദിക്കുന്ന പ്രക്രിയ മാത്രം കൈകാര്യം ചെയ്യുകയും അത് നിയമവിരുദ്ധവും ഏകപക്ഷീയവുമാണെന്ന് കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്തു".ഹർജിക്കാരന് അനുവദിച്ച ഖനന പാട്ടത്തിൽ ഒന്നാം വിധിന്യായത്തിൽ കോടതി ശരിവെച്ച അതേ പ്രക്രിയയും ക്രമവും പിന്തുടർന്നുവെന്നും അതിനാൽ ഹർജിക്കാരന്റെ കേസ് ആ വിധിയുടെ കണ്ടെത്തലുകൾ ലംഘിക്കുന്നില്ലെന്നും അദ്ദേഹം ആവർത്തിച്ചു.ഈ

നിലപാടിനെ തുടർന്ന് പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനായി, ഖനന പാട്ടത്തിന് അനുമതി നൽകാനുള്ള സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ തീരുമാനം കേന്ദ്ര സർക്കാർ അല്ലെങ്കിൽ സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി പുറപ്പെടുവിച്ച ഏതെങ്കിലും അലോക്കേഷൻ കത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലല്ലെന്നും പകരം എം.എം.ഡി.ആർ നിയമത്തിലെയും എം.സി ചട്ടത്തിലെയും വ്യവസ്ഥകൾ കർശനമായി പാലിച്ചുകൊണ്ട് സ്വന്തം സ്വതന്ത്ര മൂല്യനിർണ്ണയത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതാണെന്നും ഹർജിക്കാരന്റെ വാദത്തെ പിന്തുണയ്ക്കുന്ന 2016 ഫെബ്രുവരി 09-ന് 2-ആം എതിർകക്ഷി-സംസ്ഥാന സർക്കാർ സമർപ്പിച്ച എതിർ സത്യവാങ്മൂലത്തെ അഭിഭാഷകൻ പരാമർശിച്ചു.

14. മനോഹർ ലാൽ ശർമ **(മേൽപ്പറഞ്ഞത്)** കേസിൽ 2014 ഓഗസ്റ്റ് 25-ലെ ആദ്യ വിധിന്യായത്തിന്റെയും 2014 സെപ്റ്റംബർ 24-ലെ രണ്ടാം വിധിന്യായത്തിന്റെയും വെളിച്ചത്തിൽ ഇരുപക്ഷത്തിന്റെയും അഭിഭാഷകൻ അവതരിപ്പിച്ച വാദങ്ങൾ ഈ കോടതി കേൾക്കുകയും രേഖകൾ പരിശോധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഈ കേസിൽ നിർണ്ണയിക്കേണ്ട പ്രധാന പ്രശ്നം ഹർജിക്കാരന് കൽക്കരി ഖനികൾ അനുവദിച്ചത് സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി മാർഗ്ഗം വഴിയാണോ അതോ സർക്കാർ ഡിസ്പെൻസേഷൻ മാർഗ്ഗം വഴിയാണോ എന്നതാണ്.ഈ ചോദ്യത്തിന് സ്ഥിരീകരണത്തിൽ ഉത്തരം നൽകിയാൽ മാത്രമേ രണ്ടാം വിധിന്യായം പ്രകാരം ഹർജിക്കാരനിൽ നിന്ന് നഷ്ടപരിഹാരം തേടാൻ 1-ാം എതിർകക്ഷി-യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യക്ക് അർഹതയുള്ളൂ; അല്ലാത്തപക്ഷം, അത്തരമൊരു അവകാശവാദം ഉയർന്നു വരേണ്ടതില്ല.

15. ഭരണപരമായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ കൽക്കരിപ്പാടങ്ങൾ അനുവദിക്കുന്നതിന് 1-ആം എതിർകക്ഷി-യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യ സ്വീകരിച്ച രീതിയും നടപടിക്രമവും ബാധകമായ നിയമങ്ങൾക്കും ചട്ടങ്ങൾക്കും വിരുദ്ധമാണെന്ന് ഈ കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു എന്നതിൽ ഒന്നാം വിധിന്യായം വായിച്ചാൽ സംശയമില്ല. എം.എം.ഡി.ആർ നിയമത്തിന് കീഴിലുള്ള

നിയമപരമായ ചട്ടക്കൂട് കൽക്കരിയ്ക്കായി ലൈസൻസുകളോ ഖനന പാട്ടങ്ങളോ നൽകാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് ശുപാർശ ചെയ്യുകയോ ശുപാർശ ചെയ്യാതിരിക്കുകയോ ചെയ്യേണ്ടത് സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ നിയമപരമായ കടമയാണെന്ന് കോടതി ഊന്നിപ്പറഞ്ഞു. സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി മാർഗ്ഗം വഴി കൽക്കരിപ്പാടം അനുവദിക്കുന്ന മുഴുവൻ പ്രക്രിയയെക്കുറിച്ചും കോടതി ആശങ്ക ഉന്നയിച്ചു, ഇത് ഏകപക്ഷീയമാണെന്നും അർഹത അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള വിലയിരുത്തൽ അല്ലെന്നും അപേക്ഷകരുടെ താരതമ്യ വിലയിരുത്തൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ലെന്നും നിരീക്ഷിച്ചു.സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റിയുടെ തീരുമാനങ്ങൾ വ്യക്തിനിഷ്ഠമാണെന്നും കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ അനുവദിച്ച മിക്ക കമ്പനികളും പതിച്ചുകൊടുക്കൽ സമയത്ത് ഉരുക്ക്, വൈദ്യുതി, സിമന്റ് എന്നിവ ഉൽപ്പാദിപ്പിക്കുന്നതിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടില്ലെന്നും അത്തരം പ്ലാന്റുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടോ എന്ന് അവരുടെ അപേക്ഷകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചിട്ടില്ലെന്നും കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു.വിഷയത്തിലെ ഈ നിയമപരമായ പോരായ്മകൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടി, 1993 ജൂലൈ 14 മുതൽ നടന്ന 36 യോഗങ്ങളിൽ സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി നൽകിയ ശുപാർശകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകളുടെ മുഴുവൻ പതിച്ചുനൽകലും, കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഡിസ്പെൻസേഷൻ മാർഗ്ഗം വഴി അനുവദിച്ച പതിച്ചുനൽകലും അന്യായവും അവ്യക്തവും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളുടെ വ്യക്തമായ ലംഘനവുമാണെന്ന് ചൂണ്ടിക്കാട്ടി കോടതി റദ്ദാക്കി.

16. കൽക്കരിപ്പാടം അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ തന്റെ കേസിൽ "അടിമുടി" പിന്തുടർന്നുവെന്ന ഹർജിക്കാരന്റെ അവകാശവാദം പരിശോധിക്കുന്നതിന്, സംഭവങ്ങളുടെ ക്രമവും രേഖകളും പരിശോധിക്കേണ്ടത് ആവശ്യമാണ്.ഹർജിക്കാരൻ 1994 നവംബർ 8-ന് മധ്യപ്രദേശിലെ നർസിംഗ്പൂർ കളക്ടർക്ക് (ഖനനം) ഒരു ഖനന പാട്ടത്തിനായുള്ള അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചു എന്നതിൽ തർക്കമില്ല. ഈ അപേക്ഷ ഗദർവാര തഹസിൽദാറിനും നർസിംഗ്പൂർ ഖനനം ഇൻസ്പെക്ടർക്കും അപേക്ഷിച്ച പ്രദേശത്തെ

പരിശോധനാ റിപ്പോർട്ടിനായി അയച്ചു.തഹസിൽദാറും ഖനനം ഇൻസ്പെക്ടറും അടിസ്ഥാന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നടത്തുകയും നിർദ്ദിഷ്ട പ്രദേശത്തെക്കുറിച്ച് ഒരു റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു, അത് മൈൻ സർവേയർ സ്ഥിരീകരിച്ചു. ഹർജിക്കാരൻ സമർപ്പിച്ച ഏരിയ മാപ്പ് ഡിവിഷണൽ ഫോറസ്റ്റ് ഓഫീസർ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തുകയും ചീഫ് കൺസർവേറ്റർ ഓഫ് ഫോറസ്റ്റിൽ നിന്ന് സമ്മതം നേടുകയും ചെയ്തു. കൂടാതെ, ധാതു വിശകലന റിപ്പോർട്ടും ഹർജിക്കാരനോട് ആവശ്യപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.മേൽപ്പറഞ്ഞ എല്ലാ വിവരങ്ങളും ശേഖരിക്കുകയും വിശകലനം ചെയ്യുകയും ചെയ്ത ശേഷം, നർസിംഗ്പൂർ കളക്ടർ 1995 മെയ് 15-ന് ഭോപ്പാലിലെ ധാതു വിഭവ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിക്ക് ഒരു കത്ത് അയച്ചു, മറ്റ് കാര്യങ്ങൾക്കൊപ്പം, സർക്കാർ അംഗീകൃത യൂണിറ്റുകളൊന്നും ഈ പ്രദേശത്ത് പ്രവർത്തിക്കാൻ തയ്യാറല്ലെങ്കിൽ, ഹർജിക്കാരന് പാട്ടത്തിന് നൽകുന്നത് പ്രദേശത്തിന്റെ വികസനത്തിലേക്ക് നയിക്കുമെന്നും തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുമെന്നും പറഞ്ഞു.അതിനാൽ, ചട്ടങ്ങൾക്കും സർക്കാർ നയങ്ങൾക്കും അനുസൃതമായി ഹർജിക്കാരന് 30 വർഷത്തെ ഖനന പാട്ടത്തിന് അനുമതി നൽകണമെന്ന് കളക്ടർ (ഖനനം) ശുപാർശ ചെയ്തു.ഈ വിവരത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, 1960-ലെ എം.സി ചട്ടങ്ങളിലെ 22 (3) (ഡി) (ഇ) (എഫ്) (ജി) എന്നീ ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം നിർദ്ദിഷ്ട പ്രദേശത്തിനായുള്ള കൽക്കരി ഖനന പദ്ധതിയ്ക്കൊപ്പം ആവശ്യമായ എല്ലാ വിവരങ്ങളും ഹർജിക്കാരൻ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് വ്യക്തമാക്കിക്കൊണ്ട് 1995 ഡിസംബർ 23-ന് 2-ആം എതിർകക്ഷി-സംസ്ഥാന സർക്കാർ 1-ആം എതിർകക്ഷി യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യക്ക് ഒരു കത്ത് അയച്ചു.പരിശോധിച്ചപ്പോൾ, ഹർജിക്കാരൻ ഒരു ഖനന പാട്ടത്തിന് അനുമതി നൽകുന്നതിനുള്ള ചട്ടങ്ങൾ പ്രകാരം യോഗ്യനാണെന്ന് കണ്ടെത്തി.എം.എംഡി.ആർ നിയമത്തിലെ 5(1) വകുപ്പ് പ്രകാരം കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽ നിന്ന് മുൻകൂർ അനുമതി ആവശ്യമാണെന്നും അതനുസരിച്ച്, ഹർജിക്കാരന് അനുകൂലമായി ആവശ്യമായ അംഗീകാരം നൽകണമെന്ന് 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ അഭ്യർത്ഥിച്ചതായും കത്തിൽ പറയുന്നു.സംസ്ഥാന സർക്കാരിൽ നിന്നുള്ള ഈ

ശുപാർശയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ 1997 ഓഗസ്റ്റ് 27-ന് ഹർജിക്കാരന് അനുകൂലമായി ഖനന പാട്ടത്തിന് അനുമതി നൽകിക്കൊണ്ട് ഒരു കത്ത് പുറപ്പെടുവിച്ചു.

17. മേൽപ്പറഞ്ഞ സംഭവങ്ങളുടെ ക്രമം, സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി നൽകിയ ശുപാർശകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രമാണ് ഹർജിക്കാരന് അനുകൂലമായി ഖനന പാട്ടത്തിന് അനുമതി നൽകിയതെന്ന 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐയുടെ വാദം തെറ്റാണെന്ന് കാട്ടുന്നു- സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി നടത്തിയ യോഗങ്ങളിൽ ഹർജിക്കാരൻ പങ്കെടുത്തു എന്നത് അവർക്ക് പ്രതികൂലമാക്കാൻ പാടില്ല.മേൽപ്പറഞ്ഞ യോഗങ്ങളിൽ പങ്കെടുത്തതിനർത്ഥം ഹർജിക്കാരൻ നേരിട്ട് എതിർകക്ഷി 1-യു.ഒ.ഐയോട് ഖനന പാട്ടത്തിനായി നേരിട്ട് അപേക്ഷിച്ചു എന്നുമല്ല. വാസ്തവത്തിൽ, മധ്യപ്രദേശിലെ 24 മെഗാവാട്ട് ക്യാപ്ടിവ് പവർ പ്ലാന്റിന് കൽക്കരി വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി ഒരു ക്യാപ്ടിവ് ഖനന ബ്ലോക്ക് കണ്ടെത്താനുള്ള ഹർജിക്കാരന്റെ നിർദ്ദേശം സ്ക്രീനിംഗ് കമ്മിറ്റി യോഗത്തിൽ അംഗീകരിച്ചതായി പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുള്ള, 1996 ജൂൺ 21-ന് 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ നൽകിയ കത്ത് 2-ാം എതിർകക്ഷി-സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് ലഭിച്ചില്ല എന്ന് രേഖകൾ കാട്ടുന്നു. 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ വിവിധ അധികാരികൾക്ക് മുൻപാകെ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ കത്തിന്റെ പകർപ്പുകളിൽ നിന്ന് ഈ നിലപാട് വ്യക്തമാണ്. സീരിയൽ നം. (iv)-ൽ "മധ്യപ്രദേശ് ഗവൺമെന്റിന്റെ ചീഫ് സെക്രട്ടറി" എന്നതിനു പകരം "മഹാരാഷ്ട്ര ഗവൺമെന്റിന്റെ മുംബൈയിലെ ചീഫ് സെക്രട്ടറി" എന്ന് തെറ്റായാണ് സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയത്. ഒരു വിവരാവകാശ ചോദ്യത്തിന് 2015 ഏപ്രിൽ 10-ന് നൽകിയ മറുപടിയിൽ ഈ പിശക് സ്ഥിരീകരിച്ചു. ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പിന് ലഭിച്ച വിവരാവകാശ ചോദ്യത്തിന് 2015 ഏപ്രിൽ 6-ന് നൽകിയ മറുപടിയിലും സംസ്ഥാന സർക്കാർ സമാനമായ നിലപാട് സ്വീകരിച്ചു.മധ്യപ്രദേശിലെ നർസിംഗ്പൂർ ജില്ലാ കളക്ടർ വഴി

നിർദ്ദിഷ്ട ഫോമിൽ ഖനന പാട്ടത്തിന് അപേക്ഷിച്ചതായും ഈ നിർദ്ദേശം സംസ്ഥാന സർക്കാർ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് അംഗീകാരത്തിനായി ശുപാർശ ചെയ്തതായും ഹർജിക്കാരൻ വ്യക്തമാക്കി.കേന്ദ്ര സർക്കാരിനെ അഭിസംബോധന ചെയ്ത 1996 ജൂലൈ 3-ലെ ഹർജിക്കാരന്റെ കത്ത് ഇതിനെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നു. 1-ആം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ 2-ആം എതിർകക്ഷി-സംസ്ഥാന സർക്കാരിന് അയച്ച 1997 ഓഗസ്റ്റ് 27-ലെ കത്തും സമാനമായത് ആണ്, അതിന്റെ ഉള്ളടക്കം ഉടനടി പരിശോധിക്കുക എന്ന അവശ്യത്തിനായി കീഴെ ഉദ്ധരിച്ചിരിക്കുന്നു:-

"13011/1/96- സി.എ തീയതി: 27.08.1997

ടു

ശ്രീ. എ.കെ. ത്രിവേദി
അണ്ടർ സെക്രട്ടറി,
ഖനി വിഭവങ്ങൾ വകുപ്പ്
മധ്യപ്രദേശ് സർക്കാർ

വിഷയം: മൊഹ്പനി ബ്ലോക്ക് എം/എസ് ബി.എൽ.എ ഇൻഡസ്ട്രീസിലെ 2.49 ചതുരശ്രകിലോമീറ്ററിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഖനന പാട്ടത്തിന്റെ മുൻ-അനുമതി നൽകുന്നതിനായി.

സർ,

ബി.എൽ.എ ഇൻഡസ്ട്രീസ് പ്രസിഡന്റ് ശ്രീ അനുപ് കുമാർ അഗർവാലയെ അഭിസംബോധന ചെയ്തുകൊണ്ട് 08.07.1997 തീയതിയിൽ വന്ന സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തലിനെ പരാമർശിക്കാൻ എന്നോട് നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു, 2.49 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്ററിൽ കൂടുതൽ ഖനന പാട്ടത്തിന് ഇളവ് നൽകുന്നതിന് സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ പുതിയ ശുപാർശ ആവശ്യമാണെന്ന് ആ കത്തിൽ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ, ഈ വിഷയം ഈ മന്ത്രാലയത്തിൽ വെച്ച് വീണ്ടും പരിശോധിക്കുകയുണ്ടായി. 2.49 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ പ്രദേശത്ത് ഖനന ഇളവ് നൽകണമെന്ന 1995 ഡിസംബർ 23-ലെ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ മുൻ ശുപാർശ പരിഗണിക്കാൻ ഇപ്പോൾ തീരുമാനിക്കുകയുണ്ടായി. പ്രത്യേകിച്ച്, ഖനന പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുകയും അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്ത പ്രദേശം സംസ്ഥാന സർക്കാർ ശുപാർശ ചെയ്തതിന് തുല്യമാണെന്ന വസ്തുതയെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയാണ് ഈ തീരുമാനം, എന്നിരുന്നാലും പദ്ധതി ഖനനത്തിന് കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ അംഗീകാരത്തിന്റെ തീയതിയേക്കാൾ വളരെ മുമ്പാണ് ശുപാർശയുടെ തീയതി.

2. മേൽപ്പറഞ്ഞത് കണക്കിലെടുത്ത്, മധ്യപ്രദേശിലെ നർസിംഗ്പൂർ ജില്ലയിലെ മൊഹപാനിയിലെയും മറ്റ് രണ്ട് ഗ്രാമങ്ങളിലെയും 249.243 ഹെക്ടർ വരുന്ന പ്രദേശത്തിൽ ഖനന പാട്ടം അനുവദിക്കാനുള്ള സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ 23.12.1995 തീയതിയിലെ ലെറ്റർ നം. 3-72/95/12/2/5 മുഖേനയുള്ള ശുപാർശ കണക്കിലെടുത്ത്, 249.243 ഹെക്ടർ സ്ഥലത്ത് എം/എസ് ബി.എൽ.എ ഇൻഡസ്ട്രീസിന് അനുകൂലമായി ഖനന ലൈസൻസ് നൽകുന്നതിന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ നിലവിൽ അനുമതി നൽകുന്നു. 1957-ലെ ഖനികളുടെയും ധാതുക്കളുടെയും നിയന്ത്രണ, വികസന നിയമത്തിലെ 5(1) വകുപ്പ് പ്രകാരമാണ് ഈ അംഗീകാരം നൽകിയിരിക്കുന്നത്.

3. കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഖനനാനുമതി നൽകിയതായി അറിയിച്ചിട്ടുള്ള 2.49 ചതുരശ്ര കിലോമീറ്റർ വിസ്തീർണ്ണമുള്ള പ്രദേശത്തിന്റെ സ്ഥാനനിർണ്ണയ സൂചികകൾ കൽക്കരി ഖനന പ്രദേശത്തിന്റെ ശരിയായ ഭൗതികമായ തിരിച്ചറിവിനായി അനുബന്ധത്തിൽ വിശദമായി ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. ഇവ സംസ്ഥാന സർക്കാരും എം/എസ് ബി.എൽ.എ ഇൻഡസ്ട്രീസ് ലിമിറ്റഡും തമ്മിലുള്ള ഖനന പാട്ടത്തിനുള്ള കരാറിൽ ശരിയായി സംയോജിപ്പിക്കാൻ കഴിയും. പാട്ടക്കരാറിന്റെ ഒരു പകർപ്പ് ഖനന മന്ത്രാലയത്തിനും നൽകാം.

ശ്രദ്ധയോടെ,

ഒപ്പ്/-

എ. ബാനർജി

ഡയറക്ടർ"

18. ഹർജിക്കാരന് അനുകൂലമാകുന്ന മറ്റൊരു പ്രസക്തമായ വശം 2-ാം എതിർകക്ഷി സമർപ്പിച്ച മറു-സത്യവാങ്മൂലമാണ്, ഇളവ് നൽകാനുള്ള തീരുമാനം കേന്ദ്ര സർക്കാരും/അല്ലെങ്കിൽ സെലക്ഷൻ കമ്മിറ്റിയും നേരിട്ട് നൽകുന്ന ഏതെങ്കിലും പതിച്ചുനൽകൽ കത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലല്ലെന്നും മറിച്ച്, സംസ്ഥാന സർക്കാർ ഹർജിക്കാരന്റെ അഭ്യർത്ഥനയുടെ സ്വതന്ത്ര പരിഗണനയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ് തീരുമാനം എടുത്തതെന്നും എം.എം.ഡി.ആർ നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്കും എം.സി ചട്ടങ്ങൾക്കും അനുസൃതമായാണ് ഇത് നടപ്പിലാക്കിയതെന്നുമുള്ള ഹർജിക്കാരന്റെ അഭ്യർത്ഥനയെ ഈ സത്യവാങ്മൂലം പിന്തുണയ്ക്കുന്നു. കേന്ദ്ര സർക്കാർ രൂപീകരിച്ച സെലക്ഷൻ കമ്മിറ്റി കൽക്കരിപ്പാടങ്ങൾ അനുവദിക്കുന്നതിന് സ്വീകരിച്ച നടപടിക്രമങ്ങൾ

വിശദീകരിക്കുകയും സർക്കാരിനോടല്ലാതെ സംസ്ഥാന സർക്കാരിനോട് നേരിട്ട് അഭ്യർത്ഥന നടത്തിയ "ഒന്നൊഴികെയുള്ള" എല്ലാ കേസുകളിലും ഈ നടപടിക്രമം പിന്തുടർന്നതായും വ്യക്തമായി പ്രഖ്യാപിച്ച ഒന്നാം വിധിന്യായം തീരുമാനിച്ച അനുബന്ധ കാര്യങ്ങളിൽ ഈ ടൈബ്യൂണലിന് മുമ്പാകെ സമർപ്പിച്ച 2013 ഒക്ടോബർ 28 തീയതിയിലെ തങ്ങളുടെ നേരത്തെയുള്ള സത്യവാങ്മൂലത്തെയും 2-ാം എതിർകക്ഷി-സംസ്ഥാന സർക്കാർ പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. മേൽപ്പറഞ്ഞ ഏക അപവാദം ഇപ്പോഴത്തെ അപേക്ഷകന്റെ കേസായിരുന്നു എന്ന് വിശദീകരിക്കുകയുണ്ടായി.

19. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, 2-ാം എതിർകക്ഷി-സംസ്ഥാന സർക്കാർ കൽക്കരിപ്പാടങ്ങൾ സെലക്ഷൻ കമ്മിറ്റിയുടെ വഴിയോ ഗവൺമെന്റിന്റെ വഴിയോ നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ അവകാശവാദിയുടെ കാര്യത്തിൽ പാലിച്ചിട്ടില്ലെന്നും അതിനാൽ, മറ്റ് കേസുകളിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമായി നിർദ്ദിഷ്ട കൽക്കരി ഖനികൾ നിങ്ങൾക്ക് അനുകൂലമായി അനുവദിക്കുന്നതിൽ നിയമവിരുദ്ധതയില്ല എന്നുമുള്ള അപേക്ഷകന്റെ നിലപാട് സ്ഥിരീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. 2-ാം എതിർകക്ഷി-സംസ്ഥാന സർക്കാർ സ്വീകരിച്ച കേസിൽ അവതരിപ്പിച്ച കത്തിടപാടുകളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ഈ നിലപാടിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽ, 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐയുടെ വാദമായ, അപേക്ഷകന്റെ കേസ് സെലക്ഷൻ കമ്മിറ്റി അതിന്റെ 9 എ, 10 എ, 14 എ, 15 എ, 16 എ, 20 എ മീറ്റിംഗുകളിൽ പരിഗണിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്നത്, പതിച്ചുകൊടുക്കലിനെ നിയമവിരുദ്ധമാക്കുന്നില്ല. ഹർജിക്കാരൻ ശരിയായ മാർഗ്ഗത്തിലൂടെ ഉചിതമായ നടപടിക്രമം പാലിച്ച് ഒരു ഖനന പാട്ടത്തിനായുള്ള അനുമതി അഭ്യർത്ഥിക്കുകയും,അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭ്യർത്ഥന ലഭിച്ചപ്പോൾ, നരസിംഗ്പൂരിലെ കളക്ടറുടെ (ഖനനം) ഓഫീസ് അത് മധ്യപ്രദേശ് സർക്കാരിലെ ധാതു വിഭവ വകുപ്പിന് അയക്കുകയും, തുടർന്ന് 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐയുടെ മുൻകൂർ അംഗീകാരത്തിനായി അയക്കുകയും ചെയ്തെന്നിരിക്കെ ഹർജിക്കാരനും കൽക്കരി

ബ്ലോക്കുകളിലെ മറ്റ് പതിച്ചുകിട്ടൽകാരും തമ്മിൽ ഒരു തുല്യതയും അനുമാനിക്കാൻ കഴിയില്ല.

20. മേൽപ്പറഞ്ഞ വസ്തുതകളും സാഹചര്യങ്ങളും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, ഹർജിക്കാരന് അനുകൂലമായി നൽകിയ ഖനനപ്പാട്ട അനുമതി ദുരുദ്ദേശ്യത്താൽ കളങ്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല എന്ന ഹർജിക്കാരന്റെ അഭിഭാഷകന്റെ വാദത്തിൽ കഴമ്പുള്ളതായി ഈ കോടതിക്ക് തോന്നുന്നു, മറ്റ പതിച്ചുകിട്ടൽകാരുടെ കാര്യത്തിലും അങ്ങനെ തന്നെ. 2-ാം എതിർകക്ഷി- സംസ്ഥാന സർക്കാർ തന്നെയാണ് അപേക്ഷകന്റെ അഭ്യർത്ഥന 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐക്ക് ഖനന ലൈസൻസ് നൽകുന്നതിനായി ശുപാർശ ചെയ്യുന്നതിനുമുമ്പ് കൃത്യമായി അവലോകനം നടത്തിയത്. ഈ ശുപാർശയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ കൽക്കരിപ്പാടം ആവശ്യക്കാരന് നൽകിക്കൊണ്ട് കത്ത് പുറപ്പെടുവിച്ചു, അല്ലാതെ തിരിച്ചല്ല. മേൽപ്പറഞ്ഞ നിലപാട് കണക്കിലെടുത്ത്, 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ രണ്ടാം വിധിന്യായത്തിന്റെ ഭാഗമായി ഈ ട്രൈബ്യൂണലിന് മുമ്പാകെ സമർപ്പിച്ച 1-ാം അനുബന്ധത്തിൽ ഹർജിക്കാരന്റെ പേരും കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകളും ഉൾപ്പെടുത്താൻ പാടില്ലായിരുന്നു. 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ സമർപ്പിച്ച 1,2 എന്നീ അനുബന്ധങ്ങളുടെ ഉള്ളടക്കങ്ങൾ ശരിയായി കണക്കക്കിക്കൊണ്ട്, നഷ്ടപരിഹാരം അധിക ചാർജായി നൽകണമെന്ന് നിർദ്ദേശിച്ച് ഈ ട്രൈബ്യൂണൽ തുടർന്നുള്ള ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചു. 1-ആം അനുബന്ധത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേര് ഉൾപ്പെടുത്തിയത് ഉൾപ്പെടെ 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ ചെയ്ത തെറ്റിനെക്കുറിച്ച് ട്രൈബ്യൂണലിനെ അറിയിക്കാൻ അപേക്ഷകന് അവസരം ലഭിച്ചില്ല എന്നത് ട്രൈബ്യൂണൽ ഒരു വ്യക്തിഗത കേസും പരിഗണിച്ചിട്ടില്ലെന്നും ഗുരുതരമായ തകരാറുള്ളതായി കണ്ടെത്തിയ കൽക്കരി ബ്ലോക്കുകൾ അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള പൊതുവായ പ്രക്രിയ മാത്രമാണ് ടിബ്യൂണൽ കൈകാര്യം ചെയ്തതെന്നും പ്രസ്താവിക്കുന്ന രണ്ടാം

വിധിന്യായത്തിന്റെ 24-ാം ഖണ്ഡികയിൽ നടത്തിയ നിരീക്ഷണങ്ങളിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാക്കാം.

21. അതിനാൽ, കൽക്കരിപ്പാടം ഹർജിക്കാരന് അനുവദിച്ചത് എം.എം.ഡി.ആർ നിയമത്തിനും എം.സി ചട്ടങ്ങൾക്കും കീഴിൽ നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ ലംഘിക്കുന്നില്ലെന്ന് വിധിക്കുന്നു. കൽക്കരിപ്പാടം ഹർജിക്കാരന് സെലക്ഷൻ കമ്മിറ്റി വഴിയോ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ വിതരണം വഴിയോ അല്ല നൽകിയിട്ടുള്ളത്, ഈ വസ്തുത 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ ഉചിതമായ ഘട്ടത്തിൽ ചൂണ്ടിക്കാട്ടിയിരുന്നില്ല, ഇത് ഹർജിക്കാരന് 1,2 എന്നീ അനുബന്ധങ്ങളിൽ പെട്ട മറ്റ് പതിച്ചുകിട്ടിയവരുടെ അതേ സമീപനം ലഭിക്കാൻ കാരണമായി. ഹർജിക്കാരൻ തെറ്റായ പ്രക്രിയയുടെ ഗുണഭോക്താവല്ലെന്ന് വിധിച്ചുകഴിഞ്ഞതിനാൽ, രണ്ടാം വിധിന്യായത്തിൽ പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള അനന്തരഫലങ്ങൾ അവർക്ക് ബാധകമല്ല. അതിനാൽ, 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐയുടെ ആവശ്യപ്രകാരം നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുന്ന രൂപത്തിൽ ഹർജിക്കാരനോട് പിഴ അടയ്ക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയെന്നത് സാധ്യമല്ല.

22. മുമ്പത്തെ ചർച്ചയുടെ ആകെത്തുക എന്നത് 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐക്ക് ബന്ധപ്പെട്ട ഖനിയിൽ നിന്ന് ഹർജിക്കാരൻ വേർതിരിച്ചെടുക്കുന്ന കൽക്കരിക്ക് അധിക ചാർജ് അവകാശപ്പെടാൻ അവകാശമില്ല എന്നതാണ്. 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐയുടെ ഇത്തരത്തിലുള്ള ഏതെങ്കിലും ആവശ്യം ഇതിനാൽ റദ്ദാക്കുകയും തള്ളിക്കളയുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ നിബന്ധനകളിൽ റിട്ട് ഹർജി അനുവദിച്ചിരിക്കുന്നു. 2016-ലെ കോടതി അലക്ഷ്യ ഹർജി (സി.ആർ.എൽ) നം. 7 വസ്തുതാരഹിതമായി കണ്ട് തള്ളിക്കളയുന്നു.

23. ഈ വിഷയത്തോട് വിട പറയുന്നതിനുമുൻപ്, 1-ാം എതിർകക്ഷി യു.ഒ.ഐയുടെ പെരുമാറ്റത്തെക്കുറിച്ച് ചില നിരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്താൻ ഈ കോടതി നിർബന്ധിതരാകുന്നു. ഒരു സ്വകാര്യ കക്ഷി തങ്ങളുടെ കച്ചവടം നടത്തുന്നതിനായി ഗണ്യമായ തുക നിക്ഷേപിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് തങ്ങൾക്ക് ബാധകമായ എല്ലാ നിയമങ്ങളും നടപടിക്രമങ്ങളും പാലിച്ച കേസാണിത്. എന്നിരുന്നാലും, വസ്തുതകൾ വെളിപ്പെടുത്തുന്നത് യഥാർത്ഥത്തിൽ 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ ആണ് നിയമപരമായ ആവശ്യകതകൾ പാലിക്കാത്തവർ എന്നാണ്. എന്നിരുന്നാലും, 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐയുടെ അശ്രദ്ധവും ഉദാസീനവുമായ പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ അനന്തരഫലങ്ങൾ അനുഭവിച്ചത് സ്വകാര്യ കക്ഷിയാണ്. ഹർജിക്കാരന്റെ കാര്യങ്ങൾ കൂടുതൽ വഷളാക്കാനെന്നോണം 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ ഈ ടൈബ്യൂണലിന് മുമ്പാകെ തങ്ങളുടെ തന്നെ നിയമവിരുദ്ധമായ പ്രവൃത്തിയുടെഅടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഖനി ഉടമകളുടെ പട്ടികയിൽ അപേക്ഷകനെ തെറ്റായി ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിച്ചു. ഖനി നിയമപരമായാണോ ഹർജിക്കാരന് നൽകിയിട്ടുള്ളത് എന്ന് പരിശോധിക്കുന്നതിനുള്ള ജാഗ്രത അവർ പുലർത്തിയില്ല. 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐയുടെ ഈ അശ്രദ്ധവും, ഉദാസീനവും, നിസ്സംഗവുമായ സമീപനം കാരണം ഹർജിക്കാരനായ അവകാശവാദകന് സാമ്പത്തിക നഷ്ടവും അപമാനവും നേരിടേണ്ടി വന്നു.

24. തത്ഫലമായി, 1-ാം എതിർകക്ഷി-യു.ഒ.ഐ ഹർജിക്കാരന് നാലു ആഴ്ചയ്ക്കുള്ളിൽ വ്യവഹാരചിലവ് ആയി തിട്ടപ്പെടുത്തിയ 1,00,000/- രൂപ (ഒരു ലക്ഷം രൂപ) നൽകുന്നതായിരിക്കും.

ദിവ്യാ പാണ്ഡേ റിട്ട് ഹർജി അനുവദിക്കുകയും കോടതിയലക്ഷ്യ ഹർജി തള്ളുകയും ചെയ്തു.